

**Raportul de activitate a
Curții de Conturi pe anul 2010**

Cuprins

Introducere

- 1. Mandatul, competența și atribuțiile**
- 2. Obiectivele Curții de Conturi**
- 3. Organizarea instituțională**
- 4. Principalele rezultate ale activității**
- 5. Activitatea internațională**
- 6. Dezvoltarea strategică**
- 7. Resurse umane**
- 8. Resurse financiare**
- 9. Perspective și provocări**

Anexe:

Anexa nr. 1. Lista Hotărîrilor adoptate de către Curtea de Conturi în anul 2010 și a entităților supuse auditului

Anexa nr. 2. Opiniile exprimate de auditorii Curții de Conturi în rezultatul misiunilor de audit la entitățile auditate

Anexa nr. 3 Materialele remise organelor de drept

Introducere

Pornind de la misiunea de a efectua audite independente, credibile, transparente și profesionale asupra administrării resurselor financiare și patrimoniului public, în scopul promovării standardelor înalte de management financiar în beneficiul cetățenilor Republicii Moldova, pe parcursul anului 2010, Curtea de Conturi și-a desfășurat activitatea în contextul asigurării continuității tuturor reformelor inițiate în scopul dezvoltării strategice și întru implementarea și aplicarea Legii Curții de Conturi nr. 261-XVI din 05.12.2008.

Progresele și succesele obținute în activitatea de bază, precum și în cele patru domenii strategice (consolidarea instituțională; asigurarea profesionalismului; dezvoltarea personalului; obținerea unui impact mai mare al activității) s-au datorat atât abnegației și muncii depuse de către conducerea și angajații Curții de Conturi, cât și asistenței celor doi parteneri de dezvoltare – Banca Mondială și Oficiul Național de Audit al Suediei (ONAS).

Anul 2010, fiind marcat și de noile schimbări de cadre care au avut loc ca rezultat al aprobării noii structuri organizatorice, a fost unul plin de provocări, dar și de rezultate bune obținute. Astfel, Curtea de Conturi pentru prima dată a efectuat auditul rapoartelor Guvernului privind executarea din exercițiul bugetar expirat 2009 a: bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat și fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, exprimându-se,

prin concluzie generală sau prin opinie de audit.

În anul 2010, personalul cu atribuții de audit al Curții de Conturi, a verificat, pentru exercițiul bugetar al anului 2009, un număr de 157 de entități, la care a realizat 42 de misiuni de audit, fiind aprobate 49 de rapoarte de audit, din care 18 sînt rapoarte de audit al regularității, 5 - rapoarte de audit al performanței, 2 - rapoarte de audit TI și 24 - rapoarte pentru alte tipuri de audit.

Constatările și concluziile Curții de Conturi rezultate în urma acestor acțiuni de verificare vor fi prezentate în Raportul public pe anul 2010.

Pentru asigurarea calității misiunilor de audit, au fost actualizate și armonizate actele normative interne privind: elaborarea, modificarea și urmărirea realizării Programului de activitate, principalii indicatori ai activității de audit, managementul resurselor umane, comunicarea internă, instruirea și dezvoltarea profesională, Comisia de disciplină etc., iar întru asigurarea cadrului normativ-metodologic, au fost elaborate și aprobate: Manualul de audit al TI; Manualul de audit al regularității; Ghidul cu privire la auditul veniturilor de stat; Ghidul cu privire la procesul de planificare strategică a auditelor performanței.

Anul 2010 a fost unul rezultativ și de cotitură din punct de vedere al dezvoltării și avansării spre bunele practici și standarde de audit.

Au fost făcuți pași concreți în consolidarea instituțională a Curții de Conturi și ***în dezvoltarea capacității de tehnologii informaționale.***

Ca urmare instituția a fost dotată cu echipament TI și au fost elaborate programe informatice pentru 4 subsisteme („Documentarea și managementul procesului de audit”, „Managementul resurselor umane”, „Sistemul integrat de evidență a timpului de lucru și de calculare a costurilor”, „Analiza datelor”).

Pe parcursul anului 2010, Curtea de Conturi a continuat să-și mediatizeze atât activitățile de bază curente, cât și mersul realizării reformei sale de consolidare instituțională, promovînd o politică deschisă de comunicare cu societatea și factorii interesați. Hotărârile Curții de Conturi pe marginea rezultatelor auditelor au fost plasate pe pagina web a Curții de Conturi, au fost publicate în Monitorul Oficial și au fost remise atât entităților auditate, cât și organelor ierarhic superioare.

Participarea reprezentanților mass-media la ședințele Curții de

Conturi, conferințele de presă organizate, precum și invitarea responsabililor de audite pentru participare în emisiunile televizate au contribuit la promovarea transparenței și responsabilității și, respectiv, la consolidarea încrederii societății în activitatea desfășurată de către Curtea de Conturi.

Prezentul Raport cuprinde informații privind mandatul, competența, atribuțiile și rezultatele activității desfășurate pentru îndeplinirea acestora, resursele umane și financiare, activitatea internațională, perspectivele și provocările, transpunînd în practică principiul 2 din Standardul INTOSAI ISSAI 21 referitor la transparență și responsabilitate, potrivit căruia, *„instituțiile supreme de audit își fac publice mandatul, responsabilitățile, misiunea, strategia și relațiile cu diferite părți interesate, inclusiv cu Parlamentul și executivul”*.

Sediul Curții de Conturi

1. Mandatul, competența și atribuțiile

Curtea de Conturi a Republicii Moldova este unica autoritate publică a statului care exercită controlul asupra formării, administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și administrării patrimoniului public prin realizarea auditului extern în sectorul public.

Curtea de Conturi, dispunând de independență organizațională, funcțională, operațională și financiară nu poate fi direcționată sau controlată de nici o persoană fizică sau juridică.

Curtea de Conturi prezintă anual Parlamentului raportul asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public, precum și pune la dispoziția autorităților și instituțiilor publice și a cetățenilor rapoarte de audit privind utilizarea și administrarea performantă a banului public, în condiții de economicitate, eficiență și eficacitate.

Curtea de Conturi își desfășoară activitatea independent, aceasta realizându-se prin proceduri de audit public extern, prevăzute în standardele proprii de audit, elaborate în conformitate cu standardele internaționale de audit.

În urma exercitării prerogativelor statuate prin Constituție și Legea Curții de Conturi, Curtea de Conturi:

- Adoptă hotărâri asupra rapoartelor de audit și actelor interne. Hotărârile Curții de Conturi asupra rapoartelor de audit sînt oficiale și executorii pentru toate autoritățile publice și pentru toate persoanele juridice și fizice.

- Conlucrează cu autoritățile, instituțiile publice, inclusiv cu organele de drept, în rezolvarea problemelor comune, conducîndu-se de principiile legalității și neadmiterii imixtiunii în activitatea lor, precum și cooperează, în limitele competenței sale, cu instituțiile supreme de audit din alte țări și cu organizații și instituții internaționale din domeniul său de activitate.

- Decide în mod independent asupra programului său de activitate, precum și asupra modului de executare a acestuia, Programul activității de audit a Curții de Conturi fiind planificat pe un an și/sau pe trei ani.

- Efectuează unele acțiuni de audit la solicitarea Parlamentului sau fracțiunilor parlamentare, o dată în semestru.

- Efectuează controlul asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și a patrimoniului public prin auditul regularității, auditul performanței și prin alte tipuri de audit.

- Efectuează anual, în mod obligatoriu, auditul rapoartelor Guvernului privind executarea din exercițiul bugetar expirat a bugetului de stat, a bugetului asigurărilor sociale de stat, a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală.

În exercitarea atribuțiilor sale, Curtea de Conturi auditează următoarele domenii:

- formarea și utilizarea resurselor bugetului de stat, ale bugetului asigurărilor sociale de stat, ale bugetelor unităților administrativ-teritoriale, ale fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, inclusiv:

- formarea și gestionarea datoriei publice, respectarea garanțiilor

guvernamentale pentru creditele interne și externe;

- utilizarea de către instituțiile publice a granturilor și finanțelor alocate de donatorii externi pentru realizarea programelor la care participă Republica Moldova;
- utilizarea alocațiilor bugetare pentru investiții, a subvențiilor și altor forme de asistență financiară din partea statului;
- administrarea și gestionarea patrimoniului public;
- procesul de privatizare a patrimoniului statului și de asigurare a activității de postprivatizare;
- administrarea și utilizarea resurselor naturale;
- ținerea evidenței contabile și raportarea financiară;
- activitatea altor organe de control/audit financiar public, precum și a sistemelor de control intern;
- alte domenii de activitate raportate, prin legi organice, la competența Curții de Conturi.

Curtea de Conturi poate să auditeze utilizarea resurselor alocate de Uniunea Europeană, de partenerii de dezvoltare și de alți donatori ale căror resurse au fost incluse în bugetul de stat sau în bugetele unităților administrativ-teritoriale.

În exercitarea atribuțiilor sale, Curtea de Conturi auditează următoarele entități:

- autoritățile administrației publice centrale și locale, alte autorități publice;
- instituțiile și organizațiile finanțate din bugetul public național;
- agenții economici al căror capital social este de stat în întregime sau în al căror capital social cota statului este mai mare de 50%;

- alte entități, în conformitate cu legislația.

Prin realizarea activității de audit public extern, Curtea de Conturi urmărește, în principal:

- atestarea situației financiare a entității auditate responsabile, care include examinarea și evaluarea rapoartelor financiare și exprimarea opiniilor referitor la aceste rapoarte financiare;
- atestarea situațiilor financiare ale administrării mijloacelor publice în ansamblu;
- auditul sistemelor și tranzacțiilor financiare, inclusiv evaluarea conformității cu statutul și cu regulamentele aplicabile;
- auditul situației privind controlul intern și funcțiile auditului intern;
- raportarea altor situații apărute ce au tangență cu auditul pe care Curtea de Conturi le consideră oportune;
- evaluarea independentă a activității entității auditate și/sau a unui program pe baza principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate.

2. Obiectivele Curții de Conturi

Obiectivele strategice:

Consolidarea instituțională – dezvoltarea instituției în una puternică și independentă conform celor mai bune practici ale Uniunii Europene și standardelor INTOSAI, cu resurse adecvate pentru realizarea scopurilor definite.

Asigurarea profesionalismului – elaborarea și implementarea progresivă a standardelor și normelor internaționale privind auditul în sectorul public.

Dezvoltarea personalului – aplicarea practicilor avansate de management al

resurselor umane în vederea unei mai bune recrutări, mențineri și motivări a personalului.

Obținerea unui impact mai mare – cooperarea cu alte instituții pentru a asigura un impact real și de durată asupra gestionării finanțelor publice.

Obiective generale:

- Evaluarea regularității, legalității, conformității, economicității, eficienței și eficacității gestionării resurselor financiare publice și a patrimoniului public.
- Promovarea standardelor recunoscute internațional, privind transparența și responsabilitatea în domeniul managementului finanțelor publice.
- Asigurarea transparenței prin informarea autorităților publice responsabile și publicului despre planurile sale strategice și anuale, despre constatările și recomandările sale.
- Certificarea personalului cu atribuții de audit public.

Obiective specifice:

- Furnizarea către Parlament a unei informații reale și independente despre respectarea legilor în legătură cu resursele materiale și bănești ale statului și dacă banii publici au fost alocați, utilizați și, respectiv, cheltuiți economic, eficient și eficace.
- Sprijinirea proceselor de reformă în domeniul activităților economico-sociale și managementului finanțelor publice, cu acordarea asistenței (prin cerințe și recomandări oportune) menite să sporească responsabilitatea executorilor de buget și să îmbunătățească modul de utilizare a banilor publici.
- Dezvoltarea și generalizarea bunelor practici de audit, în special în domeniul auditului regularității,

auditului performanței și altor tipuri de audit (TI).

- Asigurarea unui nivel înalt de calitate și profesionalism în desfășurarea activității de audit public extern, precum și perfecționarea profesională.
- Creșterea impactului rapoartelor Curții de Conturi asupra entităților supuse auditului, în scopul îmbunătățirii generale a managementului finanțelor publice.
- Punerea în aplicare a unor politici eficiente și dinamice privind resursele umane.
- Exercițarea atribuțiilor și competențelor legale de audit, prin realizarea: auditelor obligatorii ale bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat, fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, cu emiterea opiniilor de audit în conformitate cu standardele internaționale de audit; extinderea ariei de acoperire a auditului executorilor primari de buget.

3. Organizarea instituțională

Curtea de Conturi este constituită din *conducere, Plen și aparat*.

Conducerea Curții de Conturi se exercită de Președintele Curții de Conturi. În cazul absenței Președintelui, atribuțiile acestuia sînt exercitate de vicepreședintele Curții de Conturi.

Plenul Curții de Conturi este organ colegial, alcătuit din 7 membri, inclusiv Președintele și vicepreședintele Curții de Conturi.

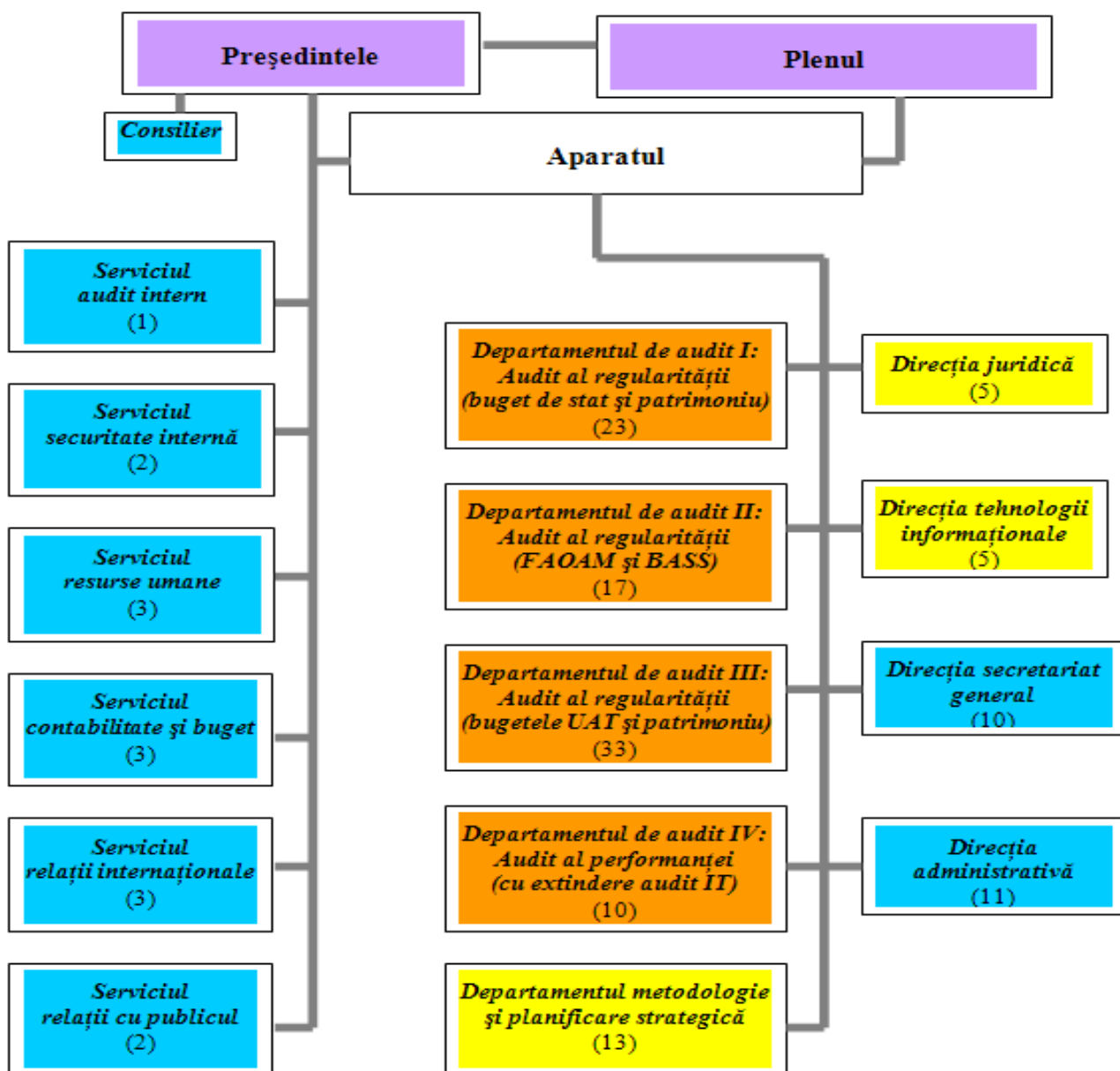
Aparatul se constituie din 5 *departamente*: din care 4 departamente de audit și un departament de metodologie și planificare strategică, 4 *direcții* de

suport (juridică; tehnologii informaționale; secretariat general; administrativă) și 6 servicii subordonate direct Președintelui (audit intern; securitate internă; resurse umane; contabilitate și buget; relații internaționale; relații cu publicul), atribuțiile și răspunderile cărora sînt stabilite în conformitate cu legislația în vigoare prin Regulamentele fiecărei subdiviziuni structurale, aprobate de Președintele Curții de Conturi. Funcționarea

aparaturii Curții de Conturi este asigurată de șeful aparatului prin îndrumarea, coordonarea și controlul tuturor activităților desfășurate de către subdiviziunile Curții de Conturi.

Departamentele din cadrul Curții de Conturi sînt conduse de către directori de departamente, aceștia fiind numiți în funcție prin Hotărîrea Plenului Curții de Conturi. Activitatea departamentelor este patronată de cîte un membru al Curții de Conturi.

ORGANIGRAMA CURȚII DE CONTURI

4. Principalele rezultate ale activității

4.1. Activitatea instituțională

Activitatea Plenului Curții de Conturi

Pe parcursul anului calendaristic 2010, Plenul Curții de Conturi s-a întrunit în 74 de ședințe publice, din care: 42 de examinare a rezultatelor auditelor și 32 - de aprobare a actelor interne, (privind: comunicarea internă, ordinea internă, instruirea și dezvoltarea profesională, asistența metodologică a auditelor, principalii indicatori ai activității de audit și de monitorizare a executării cerințelor și implementării recomandărilor, planificarea strategică a auditelor performanței, managementul resurselor umane, elaborarea, modificarea și urmărirea realizării Programului activității de audit, auditul veniturilor de stat, auditul tehnologiilor informaționale, auditul regularității).

Relațiile publice

În cadrul Curții de Conturi relațiile publice sînt un segment nou, creat pentru a dezvolta și a eficientiza procesul de comunicare instituțională atît pe plan intern, cît și pe plan extern.

Cît privește comunicarea internă, Curtea de Conturi a elaborat, cu ajutorul experților străini, o *Strategie de comunicare internă*, implementarea căreia a fost intercalată cu *Strategia de instruire și dezvoltare profesională*, astfel încercînd să sporească gradul de consolidare a echipei. Ca scop propus în cadrul strategiei, a fost elaborat *Buletinul informativ*, cu periodicitate

săptămînală, care include informații din viața internă a instituției.

Pe plan extern, în afară de tradiționalul Buletin Informativ, s-a aplicat o politică de deschidere față de instituțiile media interesate. Astfel au fost stabilite parteneriate cu posturi TV, media tipărită, nu doar prin transmiterea comunicatelor de presă, ci și prin prezență în cadrul ședințelor.

În perioada anului 2010, au fost desfășurate *activități de informare, de promovare a instituției și de monitorizare a apariției acesteia în presă*.

Concomitent, angajații Curții au manifestat deschidere în dialog cu jurnaliștii, participînd la diverse emisiuni radio și TV, la posturi precum: Publika TV, Jurnal TV, Vocea Basarabiei.

În urma monitorizării apariției Curții de Conturi în mass-media pe durata anului 2010, s-au identificat 168 de materiale date publicității în: *Timpul, Jurnal de Chișinău, Știrea Zilei, Unimedia, Politik.md, InfoPrimNeo, Moldpress, PublikaTV, Moldova 1, ProTV, BasaPress, Infotag, Dreptul, TVC 21, NIT, Prime, Vocea Basarabiei etc.*

Totodată, a fost organizată o conferință de presă de anvergură, la care au participat 20 de instituții mass-media și care a avut un impact pozitiv asupra imaginii Curții de Conturi.

Pe parcursul anului 2010, Curtea de Conturi a fost deschisă spre cooperare cu societatea civilă, fapt demonstrat de relaționarea frecventă cu jurnaliștii. De asemenea, a fost organizată o masă rotundă cu genericul „Situția alarmantă în gestionarea deșeurilor menajere solide”, la care au participat

instituțiile publice responsabile de acest sector, precum și ONG de profil.

Managementul financiar și controlul

Curtea de Conturi, ca instituție care veghează asupra bunei guvernări, inclusiv asupra bunei gestiuni a mijloacelor financiare publice, promovând implementarea Controlului Financiar Public Intern (CFPI) în cadrul autorităților publice, implementează componentele acestuia în activitatea Curții de Conturi. Astfel, prin Ordinul Președintelui Curții de Conturi, a fost creat Grupul de lucru și întocmit Planul de acțiuni pentru implementarea sistemului de management financiar și control, fiind identificate 52 de procese și descrise cu reprezentare grafică 15 procese. Urmează în continuare identificarea riscurilor în cazul proceselor identificate și stabilirea procedurilor de control intern pentru fiecare proces operațional.

Pe parcursul anului 2010, **Serviciul audit intern** a realizat 4 misiuni de audit intern pentru evaluarea proceselor operaționale, cum ar fi: evaluarea proceselor de gestionare și securitate a sediului Curții de Conturi; evaluarea procesului de recrutare a personalului Curții de Conturi; implementarea recomandărilor de audit de către entitățile auditate; elaborarea raportului anual; urmare acestora fiind formulate concluziile și recomandările respective.

Direcția juridică

În anul 2010, angajații Direcției juridice au reprezentat interesele Curții de Conturi în instanțele de judecată în *18 litigii*, din care: *12 litigii în contencios administrativ*, *4*

litigii în calitate de intervenient accesoriu și 2 litigii de muncă. De menționat faptul că, pe parcursul anului 2010, pe marginea litigiilor, nici o decizie judecătorească definitivă și irevocabilă nu a fost adoptată contra intereselor Curții de Conturi.

Sesizarea organelor de drept

Curtea de Conturi, în conformitate cu legea, sesizează organele de drept despre depistarea încălcărilor a căror constatare și examinare țin de competența acestora.

Pe parcursul anului 2010, Curtea de Conturi pe un șir de fapte depistate în cadrul auditelor, care au afectat bugetul de stat și integritatea patrimoniului public de zeci de milioane de lei, a remis *15 materiale organelor de drept*, în urma examinării acestora fiind pornite *26 de cauze penale* și emise *3 ordonanțe de neîncepere a urmăririi penale*. Situațiile, precum și reacția organelor de drept sînt expuse detaliat în **Anexa nr. 3** la prezentul raport.

Avizarea unor proiecte de acte legislative și normative

Potrivit competențelor atribuite prin lege, Curtea de Conturi a analizat proiecte de acte legislative și normative și a emis atît avize pozitive, cît și negative, cele mai importante fiind următoarele:

- aviz pozitiv la proiectul hotărîrii Guvernului privind modificarea și completarea Regulamentului cu privire la activitatea grupului de lucru pentru achiziții;
- aviz pozitiv la proiectul Legii privind controlul financiar public intern;
- aviz pozitiv la proiectul de lege pentru modificarea și completarea

unor acte legislative aferente politicii bugetare pe anul 2011;

- aviz la proiectul Legii privind reglementarea controalelor;
- aviz la proiectul Legii cu privire la principiile, modul de organizare și desfășurare a controlului de stat;
- aviz pozitiv la proiectul prin care se propune completarea Hotărârii Guvernului nr.201 din 11.03.2009 „Cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public”, cu Anexa nr.9 (Regulamentul-cadru al subdiviziunii resurse umane din autoritatea publică).

4.2. Activitatea de audit

Potrivit Programului activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2010, în perioada de referință, s-au desfășurat: **42 de misiuni de audit la 157 de entități** (din care, 29 de autorități publice centrale; 37 de autorități publice locale; 73 de instituții subordonate; 18 agenți economici (Întreprinderi de Stat, Societăți pe Acțiuni). Din numărul total al rapoartelor de audit aprobate: 18 sînt rapoarte de audit al regularității, 5 - rapoarte de audit al performanței, 2 - rapoarte de audit TI 24 - rapoarte pentru alte tipuri de audit.

Conform Matricelor de politici ale Guvernului, au fost efectuate:

- *Auditul performanței în domeniul asistenței medicale primare*
- *Auditul performanței în sistemul asistenței sociale*
- *Auditul Fondului Ecologic Național*
- *Auditul gestionării patrimoniului public de către Î.M. „Gospodăria de Alimentare cu Apă și Canalizare Nisporeni” pe anul 2009*

- *Auditul gestionării patrimoniului public de către Î.M. „Apă-canal Edineț” pe anul 2009.*

Au fost realizate **2 audite ale tehnologiilor informaționale:**

- *Auditul-pilot al tehnologiilor informaționale la Casa Națională de Asigurări Sociale*
- *Auditul Sistemului Informațional „Managementul și Analiza Financiară a Datoriei Publice” implementat la Ministerul Finanțelor.*

Domeniile supuse auditului:

- ✚ Ocrotirea sănătății
- ✚ Asigurarea și asistența socială
- ✚ Ordinea publică
- ✚ Justiția
- ✚ Menținerea ordinii publice și securitatea națională
- ✚ Investițiile capitale
- ✚ Comunicațiile și tehnologiile informaționale
- ✚ Agricultură, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă și gospodăria apelor
- ✚ Protecția mediului înconjurător și hidrometeorologia
- ✚ Cultura, arta, sportul și activitățile pentru tineret
- ✚ Datoria publică a statului
- ✚ Administrarea fiscală
- ✚ Gestionarea patrimoniului public
- ✚ Bugetele autorităților administrative-teritoriale

Cele mai semnificative abateri constatate:

- organizarea achizițiilor publice cu nerespectarea normelor legale, în special, achiziționarea și înregistrarea contractelor de achiziții publice în sume ce depășesc limitele bugetare aprobate;
- efectuarea de cheltuieli neregulamentare;
- utilizarea mijloacelor bugetare contrar destinațiilor aprobate;

➤ utilizarea neconformă a mijloacelor bugetare pentru investiții, reparații curente și capitale, inclusiv prin nerespectarea prevederilor legale privind expertizarea și elaborarea documentației de proiect, achiziționarea lucrărilor în lipsa documentației de proiect și a devizului general de cheltuieli, majorarea nejustificată a valorii lucrărilor, imposibilitatea, în unele cazuri, a determinării veridicității situației privind decontările cu antreprenorul, precum și nefinalizarea lucrărilor în termenele prevăzute de clauzele contractuale;

➤ neasigurarea plenitudinii acumulării unor venituri la bugetul de stat, condiționată în special de:

- nerespectarea de către agenții economici a obligațiilor prevăzute în actele normative privind executarea veniturilor în aspect bugetar;
- reducerea bazei impozabile, inclusiv prin majorarea scutirilor și restituirilor;
- manevrarea unor agenți economici cu venitul, prin eschivarea de la plata impozitelor, implicarea în pseudoactivități, comiterea evaziunilor fiscale;
- managementul neadecvat din partea unor organe cu atribuții de administrare fiscală;

➤ gestionarea neconformă a patrimoniului public, condiționată în special de:

- nereflexarea în evidența contabilă a valorii reale a patrimoniului gestionat;
- efectuarea formală a inventarierii acestuia;
- neînregistrarea drepturilor asupra tuturor bunurilor imobile;

- nerespectarea reglementărilor în vigoare la transmiterea activelor din subordinea unei entități în subordinea alteia etc.

În rezultatul activităților de audit realizate, Curtea de Conturi a adoptat **42 de hotărâri privind aprobarea a 49 de rapoarte de audit**. Lista hotărârilor adoptate de către Curtea de Conturi asupra rapoartelor de audit și entităților supuse auditului, corespunzător misiunilor de audit, sînt expuse în **Anexa nr. 1** la prezentul raport.

Opiniile exprimate de către auditorii Curții de Conturi

În rezultatul misiunilor de audit efectuate, auditorii Curții de Conturi au exprimat:

- 19 *concluzii generale*
- 12 *opinii cu rezerve privind regularitatea*
- 10 *opinii cu rezerve privind situațiile financiare*
- 3 *opinii fără rezerve privind regularitatea*
- 2 *opinii fără rezerve privind situațiile financiare*
- 7 *opinii contrare privind regularitatea*
- 10 *opinii contrare privind situațiile financiare*
- 1 *caz de refuz de opinie privind situațiile financiare*.

Categoriile de opinii, exprimate corespunzător entităților auditate, sînt expuse în **Anexa nr. 2** la prezentul raport.

Hotărârile adoptate au fost remise, pentru executare, luare de atitudine, informare sau, spre examinare conform competenței, după cum urmează:

Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției și Procuraturii Generale – 14

Parlamentului Republicii Moldova – 30

Președintelui Republicii Moldova – 2

Guvernului Republicii Moldova – 32

Entităților auditate – 49.

Concomitent, în rezultatul analizei informațiilor parvenite de la

entități, s-a efectuat evidența sumelor încasate, restabilite în bugetul public; a patrimoniului statului restabilit în evidența contabilă a instituțiilor respective; a mijloacelor bugetare verificate, precum și altor date.

Principalii indicatori ai activității de audit și de monitorizare a executării cerințelor și implementării recomandărilor Curții de Conturi

Nr. d/o	Indicatori	2010
1.	Numărul de misiuni de audit realizate, total, inclusiv: - conform Programului activității Curții de Conturi - la solicitarea fracțiunilor parlamentare - alte solicitări și autosesizări ale Curții de Conturi - conform angajamentelor internaționale (Matrici de politici)	42 31 5 1 5
2.	Numărul de hotărâri adoptate în rezultatul misiunilor de audit	42
3.	Rapoartele de audit întocmite în rezultatul misiunilor de audit realizate*	49
4.	Numărul de acțiuni de audit efectuate (conform dispoziției)	157
5.	Numărul de entități auditate	157
6.	Numărul de cerințe și recomandări formulate, din care: - executate - în proces de executare	1001 717 284
7.	Materialele auditului remise organelor de drept: - nr. de dosare intentate - nr. de dosare remise instanțelor de judecată - nr. de ordonanțe de refuz în intentarea dosarelor	15 26 - 3
8.	Impactul activității Curții de Conturi: - nr. de acte legislative și normative adoptate** - suma mijloacelor restituite în bugetul de public național (mil lei) - patrimoniul public restituit sau luat la evidență (mil lei)	6 24,6 151,94

*Prin hotărârea Plenului Curții de Conturi, pot fi aprobate unul sau mai multe rapoarte de audit, din care considerente numărul de hotărâri adoptate nu coincide cu numărul de rapoarte de audit.

**Identificarea problemelor pe parcursul misiunilor de audit și înaintarea recomandărilor respective au contribuit la îmbunătățirea cadrului legal, cele mai semnificative vizează procesul bugetar și sistemul bugetar, domeniul resurselor naturale subterane, administrării veniturilor, organizării și desfășurării alegerilor.

Astfel, au fost operate modificări la: Legea privind sistemul bugetar și procesul bugetar referitor la acordarea împrumuturilor de la bugetul de stat bugetelor de alt nivel; Codul electoral - referitor la modalitatea de calculare a salariului membrilor Comisiei,

care nu activează în mod permanent. Au fost elaborate concepția sistemului informațional automatizat „Registrul Geologic de Stat” și alte acte normative ce reglementează domeniul resurselor naturale.

Totodată, întru asigurarea evidenței bunurilor proprietate publică și responsabilizării conducătorilor autorităților publice, care administrează aceste bunuri, au fost operate modificări la Regulamentul cu privire la Registrul patrimoniului public.

5. Activitatea internațională

Relațiile internaționale ale Curții de Conturi, în anul 2010, s-au extins și s-au consolidat în vederea asigurării funcționării adecvate a unei instituții supreme de audit independente în conformitate cu standardele internaționale și cu cele mai bune practici ale auditului extern.

Conducerea Curții de Conturi a extins colaborarea cu Comisia Europeană și cu instituțiile supreme de audit din țările Uniunii Europene, a asigurat participarea la cele mai importante acțiuni în cadrul organizațiilor internaționale la care este afiliată.

Activitatea internațională a Curții de Conturi s-a axat, în special, pe:

- participarea activă ca membru al INTOSAI, EUROSAI, AISCCUF și al Consiliului conducătorilor organelor supreme de control financiar din statele membre ale CSI;
- cooperarea cu ONAS și cu Banca Mondială în cadrul Planului de Dezvoltare Strategică a Curții de Conturi;
- realizarea Acordurilor bilaterale de cooperare cu ISA din alte state;
- colaborarea cu instituțiile similare din alte state, în special, din statele membre ale Uniunii Europene.

În acest context, Curtea de Conturi *este membru al următoarelor organizații, asociații și consilii profesionale internaționale de profil:*

- *Organizația Internațională a Instituțiilor Supreme de Audit (INTOSAI) din anul 1994;*
- *Organizația Europeană a Instituțiilor Supreme de Audit (EUROSAI) din anul 1994;*
- *Asociația Instituțiilor Supreme de Audit care au în comun utilizarea*

limbii franceze (AISCCUF) din anul 2008;

- *Consiliul conducătorilor organelor supreme de control financiar din statele membre ale CSI, din anul 2000.*

În anul 2010, Curtea de Conturi și-a desfășurat activitatea internațională, prin participarea reprezentanților săi la întâlniri, conferințe și întruniri ale unor grupuri de lucru, axându-se, în special, pe următoarele direcții principale:

participarea la Grupurile de lucru internaționale în calitate de membru:

INTOSAI: Grupul de lucru privind auditul datoriei publice ședința Programului transregional de consolidare a capacității privind auditul managementului datoriei publice de la Jakarta, Indonezia;

EUROSAI: Grupul de lucru privind auditul mediului Reuniunea a VIII-a Grupului de lucru și seminarul privind energia durabilă, Texel, Olanda;

Grupul operativ privind auditul fondurilor alocate pentru combaterea efectelor calamităților naturale sau ale dezastrelor - ședința a II-a a Grupului operativ, Kiev, Ucraina;

AISCCUF: seminarul „Auditul datoriei publice”, Tanger, Maroc; conferința șefilor instituțiilor superioare de control privind dreptul bugetar și controlul executării bugetului de stat, Monaco;

Consiliului conducătorilor organelor supreme de control financiar din statele membre ale CSI: sesiunea a X-ea privind gestionarea proceselor social-economice în țară, Erevan, Armenia.

În *cadrul colaborării cu organismele internaționale de profil* Curtea de Conturi a prezentat, pe parcursul anului 2010, Rapoarte naționale și răspunsuri la Chestionare către următoarele organisme internaționale de profil:

INTOSAI - cooperarea INTOSAI-donator; proiectele pentru dezvoltarea capacităților instituționale ale ISA: auditul politicii agricole comunitare; lupta împotriva corupției și spălării de bani; transparență, responsabilitate și anticorupție; auditul mediului.

EUROSAI - provocările, exigențele și responsabilizarea managerilor publici în prezent și rolul ISA în responsabilitatea managerilor publici; auditul agențiilor independente de reglementare, efectuat de ISA; auditul fondurilor alocate pentru combaterea efectelor calamităților naturale sau a dezastrelor.

AISCCUF - situația practicii de democrație a drepturilor și libertăților în spațiul francofon; valoarea și beneficiile ISA; auditul datoriei publice; dreptul bugetar; auditul extern al executării bugetului de stat în Republica Moldova.

Consiliul conducătorilor organelor supreme de control financiar din statele membre ale CSI - privind indicatorii-cheie naționali.

+ participarea la reuniuni internaționale:

Lucrările Congresului al XX-lea INTOSAI, organizat de Instituția Supremă de Audit (ISA) din Africa de Sud la Johannesburg a cărui agendă de lucru a cuprins următoarele teme:

- *Valorile și beneficiile ISA;*
- *Auditul mediului și dezvoltarea durabilă.*

La Congres au fost adoptate:

- *Planul Strategic pe anii 2011-2016 și Acordurile de la Johannesburg*, care se axează pe independența ISA; punerea în aplicare a Standardelor Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit (ISSAI); consolidarea capacităților ISA; reprezentarea valorii și beneficiilor auditului financiar;

intensificarea luptei împotriva corupției și optimizarea comunicării și procedurilor moderne de control al finanțelor publice și armonizarea cu standardele de audit INTOSAI.

- *Declarația de la Johannesburg, cu privire la standardele internaționale ale ISA.* În cadrul Congresului au fost prezentate 40 de Standarde Internaționale noi privind auditul financiar (ISSAI) și Liniile directoare INTOSAI privind buna guvernare.

Colaborarea cu alte ISA și realizarea Acordurilor bilaterale de cooperare:

- vizita delegației Camerei de Control a Georgiei la Chișinău;
- vizita delegației Curții de Conturi a Republicii Moldova și a Comisiei parlamentare economie, buget și finanțe la Instituția Supremă de Audit și Parlamentul Sloveniei;
- vizită de documentare la Oficiul Național de Audit al Scoției;
- vizită de studiu la Oficiul Auditorului de Stat din Macedonia;
- cursuri de perfecționare profesională în or. Ljubljana, Slovenia; or. Galați și or. Iași, România; India.

Integrarea europeană

Cu sprijinul expertului Comisiei Europene în twinning și al expertului pentru implementarea Planului de Dezvoltare Strategică a Curții de Conturi, a fost elaborată fișa de twinning în scopul susținerii implementării Planului de Dezvoltare Strategică a Curții de Conturi pe anii 2011-2014.

Reprezentanții Curții de Conturi au participat la dezbaterile capitolului *Cooperare financiară*, compartimentul *Audit extern*, al Acordului de asociere Republica Moldova-Uniunea Europeană.

6. Dezvoltarea strategică

Dezvoltarea strategică a Curții de Conturi are ca scop implementarea Planului de Dezvoltare Strategică, realizarea căruia va asigura transformarea ei dintr-un organ de control extern într-o instituție supremă de audit, care să activeze în conformitate cu standardele internaționale de audit.

Doi parteneri de dezvoltare (Oficiul Național de Audit al Suediei și Banca Mondială) și-au asumat angajamentul de a oferi susținere în reformarea Curții de Conturi prin două proiecte de asistență tehnică separate, dar integrate, care să ofere asistență pentru diferite elemente ale Planului de Dezvoltare Strategică.

Progresele în domeniul dezvoltării strategice

I. Consolidarea instituțională:

- livrarea Curții de Conturi a 80 de calculatoare portabile și a 30 de calculatoare de masă, care au fost repartizate utilizatorilor și instalate;
- instruirea a 111 angajați în utilizarea programei Microsoft Office 2007;
- elaborarea programelor informatice pentru 4 subsisteme: Analiza datelor, Documentarea și managementul procesului de audit, Managementul resurselor umane și Sistemul integrat de evidență a timpului de lucru și de calculare a costurilor.

II. Asigurarea profesionalismului:

- instruirea a 35 de auditori în domeniul auditului performanței;
- organizarea vizitei de studiu a unui grup din 6 angajați ai Curții de Conturi la Oficiul Auditorului de Stat din Macedonia. Participanții au avut

posibilitatea să facă schimb de experiență în domeniul auditului performanțelor, auditului TI și auditului veniturilor;

- realizarea a 3 audite-pilot ale performanței și a trei audite ale performanței TI;
- elaborarea actelor normativ-metodologice: Manualul de audit al TI, Ghidul de planificare strategică a auditelor performanței, Ghidul cu privire la auditul veniturilor de stat;
- testarea Manualului de audit al regularității în cadrul a 392 de entități, ultima versiune a acestuia fiind aprobată în decembrie 2010;
- oferirea în continuare de către ONAS a asistenței pentru implementarea noii abordări de auditare a celor trei componente ale bugetului public național, ca rezultat fiind aprobate două opinii de audit;
- realizarea pentru prima dată de către Curtea de Conturi a evaluării "la rece" a calității auditului în baza unui eșantion de audite financiare. Raportul privind evaluarea calității a fost prezentat conducerii și auditorilor publici ai Curții de Conturi, pentru a lua măsuri de remediere în conformitate cu planul respectiv de acțiuni.

III. Dezvoltarea personalului:

Cu suportul Băncii Mondiale, au fost aprobate 8 documente, inclusiv 6 produse finale, fiind definitivate și aprobate de Plenul Curții de Conturi: *Strategia de comunicare internă și Strategia de instruire și dezvoltare profesională.*

IV. Asigurarea unui impact mai mare al activității Curții de Conturi:

- dezvoltarea relațiilor cu principalii factori externi interesați și, în primul rând, cu Parlamentul, prin

Comisia economie, buget și finanțe, care au inclus procurarea a 18 calculatoare portative, care au fost transmise în modul stabilit Comisiei parlamentare; organizarea unei vizite de studiu la ISA și Parlamentul Sloveniei, pentru familiarizarea cu procesul de examinare a rapoartelor de audit de către Parlament;

- ONAS a susținut financiar Curtea de Conturi la publicarea a trei Buletine Informative; a Raportului anual de audit al Curții de Conturi (2009) și a Raportului anual de activitate al Curții de Conturi pe anul 2009, precum și la participarea Curții de Conturi la Conferința INTOSAI „Consolidarea auditului public extern în regiunile INTOSAI” și la Congresul XX INCOSAI, Africa de Sud, Johannesburg.

În ce privește compartimentul „*Auditul intern al Curții de Conturi*”, în anul 2010, suportul acordat de ONAS a vizat: susținerea continuă și ghidarea auditorului intern în activitate conform bunelor practici; planul misiunilor de audit intern pe anul 2010; efectuarea a patru misiuni de audit intern; implementarea sistemului de management financiar și control în cadrul Curții de Conturi.

În anul 2010, Curtea de Conturi, cu suportul ONAS, a inițiat a III–ea etapă privind implementarea propriului sistem de înregistrare a timpului, care a inclus activități orientate spre dezvoltarea programului de înregistrare a timpului, accesul fiecărui angajat la înregistrarea timpului în program și întocmirea formelor de raportare.

7. Resurse umane

Resursele umane reprezintă cele mai valoroase resurse strategice ale Curții de Conturi, prin intermediul cărora au fost și continuă să fie realizate obiectivele instituției. Personalul Curții de Conturi constituie elementul creator, activ și coordonator al activității instituției, influențând decisiv eficacitatea utilizării resurselor materiale, financiare și informaționale.

În anul 2010 a fost aprobat *Regulamentul cu privire la managementul resurselor umane* ce definește politica Curții de Conturi în domeniul resurselor umane și descrie multitudinea de procese, activități, instrumente, proceduri, principii și priorități în administrarea și gestionarea personalului instituției (recrutarea și selectarea resurselor umane, integrarea, dezvoltarea profesională a personalului, evaluarea performanțelor și a rezultatelor activității desfășurate de către angajați, remunerarea muncii și motivarea personalului instituției).

La situația din 01.01.2010, statele de personal ale Curții de Conturi includeau *150 de unități*, iar numărul mediu scriptic al angajaților în anul 2010 a constituit 140 de persoane. Astfel, potrivit statelor de personal, 108 angajați ai Curții de Conturi sînt antrenați în activitatea de audit, 28 angajați îl constituie personalul de specialitate și 14 angajați - personalul de suport.

Categoriile de personal sînt prezentate în diagrama ce urmează:

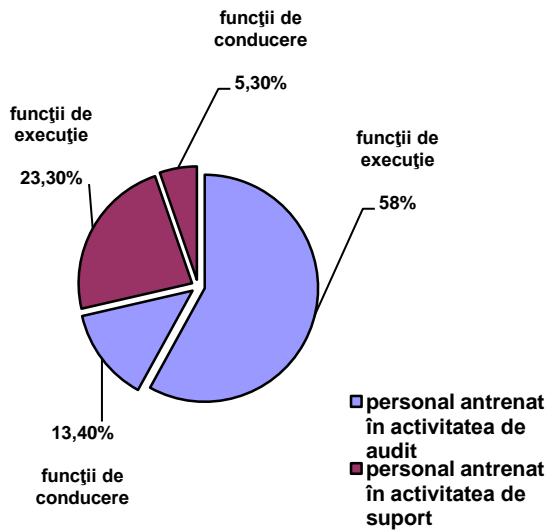
Pregătire și perfecționare profesională

Angajații cu atribuții de audit ai Curții de Conturi au cu preponderență studii superioare în economie, finanțe, contabilitate și audit - 80%. Totodată, 11% au studii superioare juridice, 2% au studii superioare în alte domenii (matematică, științe administrative, relații economice internaționale, marketing), iar 7% au absolvit două sau mai multe facultăți.

Din numărul total de angajați cu atribuții de audit, 12 au studii de masterat.

Perfecționarea profesională a personalului continuă a fi una din preocupările importante ale Curții de Conturi. Astfel, pe parcursul anului 2010, angajații Curții de Conturi au participat la 21 de cursuri și seminare de instruire, ateliere de lucru și conferințe, organizate de către Guvern, Ministerul Finanțelor, Academia de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova. Totodată, angajații au participat la 15 seminare, conferințe, ședințe de lucru și vizite de studiu pe plan internațional (în medie câte doi angajați).

Nu în ultimul rând, întru realizarea Planului de instruire a angajaților pentru anul 2010, Curtea de Conturi a organizat și a desfășurat, cu suportul experților în domeniu, 28 de seminare de instruire internă, la care au participat în medie câte 20 de angajați. Astfel, în timpul anului, angajații au beneficiat de suportul instituției în dezvoltarea cunoștințelor privind: auditul regularității, auditul performanței, auditul mediului, auditul intern, auditul tehnologiilor informaționale, planificarea strategică a auditului, revizuirea rapoartelor de audit, managementul resurselor umane, monitorizarea calității

În anul 2010, Curtea a recrutat 19 angajați: 15 persoane pentru posturile cu atribuții de audit și 4 – pentru posturile cu atribuții de suport (printre care 4 tineri specialiști, absolvenți ai instituțiilor de învățământ superior cu profil economico-financiar).

În ultimii 2 ani, *fluctuația personalului* este în descreștere. În anul 2008 aceasta a alcătuit 12%, în anul 2009 - 15%, iar în anul 2010 - 7%.

Curtea de Conturi aplică o politică de egalitate de șanse în procesul de recrutare și gestionare a resurselor umane. Astfel, raporturile de gen în cadrul instituției se reprezintă după cum urmează: **38% – bărbați** (63) și **62% – femei** (87).

Angajarea tinerilor specialiști în cadrul Curții de Conturi, fenomen dezvoltat continuu în ultimii ani, influențează pozitiv structura profilului de vârstă al personalului. Astfel, în anul 2010, **30%** din angajați aveau vârsta de *până la 30 de ani*, **40%** – *între 30 și 40 de ani*, **25%** – *între 40 și 60 de ani* și **5%** – *peste 60 de ani*. Astfel, vârsta medie a constituit cca 40 de ani.

auditului, crearea rapoartelor de audit, comunicarea internă ș.a.

Concomitent, angajații au participat la cursuri continue de studiere a limbii engleze, sponsorizate de către ONAS, precum și la cursurile de instruire la distanță în domeniul evidenței contabile în sectorul public.

Dezvoltarea personalului

Întru realizarea obiectivelor stabilite în Planul de Dezvoltare Strategică a Curții de Conturi *în domeniul dezvoltării personalului*, precum și întru implementarea Strategiei de Management și Dezvoltare a Resurselor Umane, Curtea de Conturi, în anul 2010 a aprobat *Strategia de instruire și dezvoltare profesională*.

Scopul general al acestei Strategii este asigurarea unui standard profesional ridicat, care să se regăsească în calitatea muncii, în rezultatele obținute și în realizarea unor misiuni calitative de audit public extern.

Obiectivele specifice ale Strategiei de instruire și dezvoltare profesională sînt următoarele:

- obținerea de către personalul Curții de Conturi a cunoștințelor și aptitudinilor necesare pentru desfășurarea activității de audit;
- stabilirea unui cadru larg pentru instruire și dezvoltare profesională, care va constitui o bază solidă pentru elaborarea unor planuri și activități de instruire specifice;
- susținerea dezvoltării ulterioare a Curții de Conturi ca instituție supremă de audit, prin utilizarea la maxim a noilor abordări de audit;
- înțelegerea de către manageri a valorii dezvoltării profesionale și întreprinderea unor acțiuni concrete

pentru îmbunătățirea continuă a cunoștințelor în domeniu;

- asigurarea faptului că Curtea de Conturi întrunește cerințele legislației în vigoare cu privire la managementul și dezvoltarea resurselor umane;

- îmbunătățirea gestionării activității de instruire pentru a asigura o instruire relevantă și un bun raport calitate-preț.

Resursele umane trebuie să fie instruite, motivate, pentru a deveni experți în domeniul în care activează și pentru a obține succese remarcabile în carieră.

Conform Planului de instruire internă a angajaților Curții de Conturi pentru anul 2010, au fost realizate 28 de instruirii interne, din care fac parte și instruirile organizate de către ONAS, Banca Mondială, la care au participat în total aproximativ 65 de persoane din cadrul Curții de Conturi.

De asemenea, au fost organizate deplasări peste hotare, la care au participat 36 de angajați ai Curții de Conturi.

În perioada septembrie–octombrie 2010, la Curtea de Conturi s-au desfășurat cursuri de instruire a utilizatorilor Windows 7 (Microsoft Office 2007), la care au participat 111 angajați ai Curții de Conturi.

Angajații Curții de Conturi beneficiază anual de instruirii atât interne, cât și externe, astfel încît aceștia sînt instruiți în mod permanent pentru dezvoltarea continuă a abilităților, capacităților și aptitudinilor profesionale.

8. Resurse financiare

Potrivit statutului său de instituție independentă din punct de vedere organizatoric, funcțional, financiar și

operațional față de entitățile auditate, Curtea de Conturi își întocmește și își aprobă bugetul propriu, pe care îl transmite Parlamentului, spre aprobare, care, la rîndul său, după aprobare, îl transmite Guvernului, pentru includerea în proiectul Legii bugetului de stat pe anul bugetar următor.

Raportul financiar de executare a bugetului Curții de Conturi din exercițiul bugetar 2010 a fost aprobat și prezentat Parlamentului în conformitate cu art.8 alin.(1) lit.a) din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 5 decembrie 2008.

Finanțarea activității Curții de Conturi

Pentru anul 2010, bugetul Curții de Conturi a fost aprobat atât la venituri, cât și la cheltuieli, în sumă totală de **36,7 mil. lei**, inclusiv **16,7 mil. lei** de la componenta de bază și **19,9 mil. lei** - din contul grantului acordat în scopul implementării Proiectului de suport pentru dezvoltarea strategică a Curții de Conturi, finanțat din surse externe.

Concluziile generale ale echipei de audit: Curtea de Conturi, la efectuarea cheltuielilor, a respectat limitele și destinațiile alocațiilor aprobate, în aspectul clasificăției bugetare.

Executarea efectivă la toate articolele și alineatele de cheltuieli s-a realizat în sume mai mici decît limitele de alocații aprobate, fiind înregistrate economii formate din surse neutilizate în sumă totală de 815,9 mii lei.

Ținerea evidenței contabile și raportarea financiară sînt organizate și efectuate cu respectarea regulilor generale de reglementare a contabilității și de raportare financiară în sectorul public, auditul relevînd conformitatea colectării, identificării,

grupării, prelucrării, înregistrării, generalizării tuturor elementelor contabile, precum și raportarea financiară potrivit acestora.

Sistemul de management financiar și control implementat în cadrul Curții de Conturi a asigurat optimizarea resurselor, asumarea responsabilității privind conformitatea ținerii evidenței contabile și raportării financiare, precum și privind regularitatea efectuării achizițiilor publice.

În opinia echipei de audit, Bilanțul instituției și Raportul privind executarea bugetului instituției publice din contul cheltuielilor de bază pe anul 2010 prezintă o imagine reală și fidelă, în toate aspectele semnificative, și sînt întocmite în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil entităților publice, iar operațiunile economico-financiare înregistrate în evidența contabilă s-au efectuat regulamentar.

Proiecte finanțate din surse externe

Pe anul 2010, pentru implementarea Proiectului de suport pentru dezvoltarea strategică a Curții de Conturi, au fost precizate alocații în mărime de **19,9 mil. lei (echivalentul a 1,6 mil. USD)**. Cheltuielile efective au constituit **17,7 mil. lei (echivalentul a 1,4 mil. USD)**. Pe parcursul perioadei de raportare, din mijloacele grantului au fost realizate următoarele activități:

- La componenta „*Consolidarea instituțională*” au fost utilizate 9,4 mil. lei pentru: dotarea Curții de Conturi cu tehnică de calcul și a softului; instruirea personalului Curții în domeniul tehnologiilor informaționale; efectuarea studiului de fezabilitate în urma semnării contractului pentru livrarea echipamentului informațional.

- La componenta „*Asigurarea unui impact mai mare al activității Curții de Conturi*” s-au cheltuit 660,0 mii lei, plata fiind efectuată pentru: livrarea calculatoarelor portabile pentru Parlament; organizarea unei vizite de studiu la ISA și Parlamentul Sloveniei.
- La componenta „*Îmbunătățirea aptitudinilor profesionale ale personalului și a calității activităților de audit*” s-au cheltuit efectiv 5,4 mil. lei, care au fost utilizați la achitarea activităților realizate de către expertul companiei IBTCI pentru dezvoltarea auditului performanței și auditului TI. De asemenea, a fost finanțată o vizită de studiu la Instituția Supremă de Audit din Republica Macedonia pentru un grup de auditori ai Curții de Conturi.
- La componenta „*Consultanță strategică pentru Curtea de Conturi*” s-au cheltuit efectiv 615,7 mii lei, plata fiind efectuată pentru achitarea consultantului strategic și a managementului schimbărilor, implicat în elaborarea noului Plan de Dezvoltare Strategică a Curții de Conturi pe anii 2011-2015 și stabilirea liniilor principale ale noii Strategii.
- La componenta „*Managementul, monitorizarea și evaluarea proiectului*” s-au cheltuit efectiv 853,9 mii lei, care au fost utilizați pentru: desfășurarea auditului extern al Proiectului pentru anul 2009; efectuarea traducerilor documentației tehnice a Curții de Conturi; organizarea ședinței Comitetului Consultativ care monitorizează realizarea Proiectului de Dezvoltare Strategică a Curții de Conturi; efectuarea plății pentru serviciile prestate de către consultanții locali ai Proiectului.

Auditul asupra Raportului privind utilizarea mijloacelor externe a fost efectuat de către auditorii independenți de la Compania „Ernst&Young” S.R.L., aceștia fiind selectați conform procedurilor stabilite de Banca Mondială. În opinia auditorilor independenți, situațiile utilizate prezintă o imagine veridică și justă a surselor financiare primite și cheltuite de către Proiect pentru anul încheiat la 31 decembrie 2010 conform metodei de casă a încasărilor și debursărilor mijloacelor bănești. Proiectul a fost gestionat, în toate aspectele semnificative, în conformitate cu cerințele de ținere a evidenței contabile și raportare financiară ale Acordului de grant.

9. Perspective și provocări

Curții de Conturi a Republicii Moldova, în calitate de instituție supremă de audit, îi revine rolul important în procesul de îmbunătățire a gestiunii finanțelor publice, inclusiv a fondurilor alocate de la donatorii externi, în promovarea transparenței și asumarea responsabilității, respectarea disciplinei financiar-contabile. Pentru a garanta un audit eficient și de calitate, Curtea de Conturi va continua procesul de armonizare la cele mai înalte standarde și practici de specialitate, realizând reforme în domeniile consolidării instituționale, dezvoltării personalului și asigurării unei comunicări eficiente în activitățile sale. În cadrul procesului de reformare Curtea de Conturi se confruntă cu *o serie de provocări care îi deschid noi perspective pe termen scurt și termen lung.*

La categoria provocări e de menționat și realizarea *primului său*

program de activitate în context multianual, care prevede auditarea de către Curtea de Conturi, pe parcursul anilor 2011-2013, a domeniilor, entităților, proiectelor și programelor investiționale în contextul priorităților stabilite de Guvern, în aspectul regularității utilizării mijloacelor publice și cu o eficiență maximă.

La planificarea activității de audit s-a analizat nivelul și rezultatul implementării recomandărilor auditelor precedente efectuate de Curtea de Conturi, al căror scop este de a lichida neregulile depistate, contribuind la îmbunătățirea managementului finanțelor publice și la ridicarea responsabilității executorilor de buget. Parlamentul trebuie informat și despre impactul activității de audit, iar aceasta se poate realiza numai prin monitorizarea implementării recomandărilor de audit.

La capitolul *comunicarea cu Guvernul și Parlamentul*, Curtea de Conturi se confruntă încă cu unele impedimente, din care considerente și domeniul respectiv reprezintă o provocare și o activitate în perspectivă, aceasta exprimându-se prin stabilirea unui mecanism eficient de comunicare între Curtea de Conturi, Guvern și Parlament.

Bunele practici europene recomandă aprecierea rolului Curții de Conturi din punct de vedere al conlucrării: Guvern – Curtea de Conturi – Parlament, precum și: obiectivele de guvernare – planificarea activității de audit și auditarea nivelului de realizarea a acestora – alocarea mijloacelor bugetare în dependență de performanțele obținute.

Acest lucru poate fi realizat și prin stabilirea unor proceduri, astfel ca rezultatele auditelor să se discute în Parlament de către Comisiile

parlamentare de profil. Rolul Curții de Conturi constă în adoptarea raportului de audit și remiterea acestuia Parlamentului, iar la ședințele Comisiilor de profil din Parlament urmează să se audieze miniștrii, conducătorii entităților, executorii de buget, în sensul problemelor și neregulilor constatate în rezultatul auditelor, precum și să se discute motivele neatingerii obiectivelor stabilite sau ale utilizării neconforme a mijloacelor bugetare. În dependență de rezultatele auditelor efectuate de Curtea de Conturi și de opinia exprimată, urmează a fi alocate mijloace bugetare pentru anul următor.

Un alt aspect semnificativ la capitolul perspective este asigurarea continuității prin identificarea donatorilor care să ne acorde susținere la implementarea noului **Plan de Dezvoltare Strategică pe anii 2011-2015**.

Prioritățile dezvoltării strategice **Scopul 1. Maturitate instituțională prin realizarea mai cuprinzătoare a mandatului său**

Acest scop este o continuare directă a muncii depuse pentru realizarea pilonului „Consolidarea instituțională” din Planul de Dezvoltare Strategică pe anii 2006-2010. A fost stabilit mandatul legislativ și normativ pentru auditul independent, dar mai este ceva distanță de parcurs pînă la implementarea mai cuprinzătoare a acestui mandat, pînă la modul în care o face o ISA matură.

Scopul 2. Profesionalism sporit prin politici durabile de resurse umane, instruire eficientă, susținere metodologică și un bun control al calității

Acest scop este o continuare directă a muncii depuse pentru realizarea pilonilor „Asigurarea

profesionalismului” și „Dezvoltarea personalului” din Planul de Dezvoltare Strategică pe anii 2006-2010. Baza unei instituții profesionale a fost stabilită în termeni de standarde, manuale și instrucțiuni pentru fiecare tip de audit, dar este nevoie de timp, instruire și experiență pentru a deveni totalmente profesioniști în aplicarea unor astfel de standarde. Curtea de Conturi trebuie să facă față și fluctuației de personal, necesității de a instrui și a certifica constant personalul său ca fiind capabil să efectueze audite conform celor mai înalte standarde.

Scopul 3. Facem mai mult cu mai puțin, devenind o instituție de audit avansată din punct de vedere tehnologic

Curtea de Conturi întotdeauna a respectat angajamentul de a lucra cât mai eficient posibil pe parcursul întregii sale activități. Odată cu finalizarea actualului contract privind echipamentul și programele TI, va apărea un potențial semnificativ de reducere a nivelului de eforturi necesare pentru a desfășura un audit eficient. Acesta este un scop important și suplimentar al Planului de Dezvoltare Strategică pe anii 2011-2015, care, totuși, va fi implementat în baza a trei piloni din Planul de Dezvoltare Strategică pe anii 2006-2010 – „Consolidarea instituțională”, „Asigurarea profesionalismului” și „Dezvoltarea personalului”.

Scopul 4. Consolidarea răspunderii și transparenței interne și externe pentru a genera un impact mai mare și a mări eficacitatea activității de audit

Scopul respectiv va fi dezvoltat parțial în baza pilonului „Obținerea unui impact mai mare” din Planul de Dezvoltare Strategică pe anii 2006-

2010. Acesta mai reflectă și hotărârea recentă a Curții de a adopta și a implementa Standardele de management financiar și control, promulgate în cadrul CFPI. Sistemul de MFC promovează o serie de practici pentru îmbunătățirea controlului managerial și va mări răspunderea internă, precum și va încuraja Curtea de Conturi să aplice cele mai bune practici de management al riscurilor. De aceea, Scopul 4 din Planul de Dezvoltare Strategică pe anii 2011-2015 se axează atât pe răspunderea internă, cât și pe cea externă.

O altă *provocare* ce urmează a fi realizată de Curtea de Conturi în perspectivă este lansarea în producție a celor **4 sisteme informatice automatizate** (SIA) elaborate, implementarea cărora va contribui la îmbunătățirea calității lucrului, respectarea procedurilor și proceselor, planificarea corectă a activităților și la ușurarea muncii auditorilor.

SIA „Sistemul de circulație a documentelor electronice al Curții de Conturi” creează un spațiu unic informațional pentru procesele operaționale de prelucrare a documentelor electronice. Sistemul va asigura suportul informațional privind automatizarea circulației documentelor electronice ce țin de activitatea angajaților Curții de Conturi, legate de funcțiile de bază ale instituției – pregătirea și efectuarea auditului, controlul executării cerințelor și implementării recomandărilor, precum și desfășurarea activității metodologice. De asemenea, sistemul va asigura înregistrarea, procesarea, pregătirea, coordonarea, stocarea și evidența documentelor, expedierea exemplarelor electronice ale

documentelor în arhivă, controlul disciplinei de executare.

- Utilizarea sistemului va ajuta Curtea de Conturi să-și gestioneze procesul de audit.

- Proiectarea unui mod de gestionare a documentelor create pe parcursul misiunii de audit, astfel încât directorii departamentelor de audit să poată asigura realizarea auditelor conform standardelor de audit ale Curții de Conturi.

- Utilizarea sistemului în scopul urmării corespondenței de intrare, de ieșire, precum și a documentelor interne create în cadrul Curții de Conturi;

- Prin intermediul sistemului va fi posibilă nu numai gestionarea activității de audit, ci și a rapoartelor de audit și monitorizarea implementării recomandărilor formulate.

SIA „Managementul resurselor umane”

Scopul principal de implementare a SIA „Managementul resurselor umane” (MRU) este asigurarea evidenței eficiente și transparente a angajaților instituției, a subdiviziunilor structurale și a posturilor și, respectiv, prezentarea informațiilor exhaustive conducerii în vederea realizării politicii de personal a instituției.

SIA „MRU” este destinat pentru crearea unui mediu informațional unic al managementului resurselor umane, bazat pe automatizarea proceselor de gestiune a structurii organizatorice și a resurselor umane și pe furnizarea informațiilor din sfera politicii de personal a instituției prin utilizarea tehnologiilor informaționale ale platformei 1C.

SIA asigură acumularea, stocarea, actualizarea și analiza datelor privind

structura statelor de personal și a resurselor umane ale instituției, permite realizarea unei activități transparente de management eficient de personal, oferă posibilitatea prezentării în timp real a unor informații relevante conducerii instituției.

SIA „MRU” este un instrument pentru utilizare în vederea realizării politicii de personal a instituției conform următoarelor direcții:

- planificarea necesităților de personal;
- asigurarea evidenței și gestionării resurselor umane;
- analiza efectivului de personal la nivel cantitativ și calitativ;
- realizarea raporturilor de serviciu și lucrărilor de secretariat cu privire la personal etc.

SIA „Analiza datelor”

SIA „Analiza datelor” este bazat pe platforma SAP Business Objects și este capabil să lucreze cu majoritatea sistemelor de management al bazelor de date moderne, precum și poate utiliza ca sursă de informație variate tipuri de fișiere. Soluția respectivă a fost adaptată pentru a satisface necesitățile de informație ale auditorilor atât la etapa de planificare, cât și la cea de executare. Posibilitățile funcționale permit crearea de seturi predefinite de instrumente pentru importul, analiza și raportarea datelor.

SIA va lucra cu date recepționate periodic, în baza acordurilor de colaborare, precum și cu date obținute la solicitări specifice. Astfel, în baza posibilităților gestionarilor de date, au fost stabilite conținutul și structura informației ce urmează a fi recepționată și deja sînt preconfigurate instrumentele de lucru cu datele de la: Serviciul Vamal, Ministerul Finanțelor, Casa Națională de

Asigurări Sociale, Compania Națională de Asigurări în Medicină, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat. În baza datelor solicitate, pot fi obținute majoritatea calculelor, evaluărilor, analizelor și rapoartelor asupra datelor financiare privind formarea și executarea bugetului. Auditorii pot utiliza seturile de instrumente predefinite de prelucrare a datelor aflate pe server, dar, la necesitate, pot crea instrumente proprii personalizate la stația de lucru proprie. Utilizarea corectă a posibilităților SI „Analiza datelor” va putea eficientiza considerabil procesul de audit, prin minimizarea timpului dedicat obținerii, prelucrării, analizei datelor. Următoarea etapă trebuie să devină integrarea în SI a executorilor de buget pentru a putea obține un spectru mai larg de date și în timp real.

SIA „Sistemul integrat de evidență a timpului de lucru și calculare a costurilor”

SIA permite ținerea eficientă a evidenței sarcinilor de bază, îndeplinite de angajații Curții de Conturi, precum și a timpului utilizat pentru realizarea lor. În baza analizei multilaterale a acestor date, realizate de sistem, conducerea Curții de Conturi are posibilitatea de a repartiza eficient resursele umane, de a ridica productivitatea muncii, precum și de a efectua calculul valorii timpului de lucru.

De asemenea, sistemul asigură înregistrarea și evidența lucrului suplimentar și neplanificat, prezentarea operativă conducătorilor a informațiilor și rapoartelor necesare.

Sistemul oferă tuturor membrilor Curții de Conturi acces la evidența operativă a timpului de lucru și lucrului efectuat, iar conducerii –

informația suplimentară în totalitate pe subdiviziune.

Conform unor estimări ale timpului de lucru, efectuate în baza rezultatelor Sistemului de înregistrare a timpului, implementat de Curtea de Conturi începând cu 1 ianuarie 2009, cca 70 la sută din auditorii Curții de Conturi au lucrat peste program și în zilele de odihnă, acumulând în total cca 6000 ore (în medie câte 115 ore fiecare). Unii dintre auditori au lucrat peste program până la 350 de ore, sau cca 40 de zile. Această situație persistă pe parcursul mai multor ani și ar putea fi ameliorată prin majorarea etapizată a numărului de auditori, precum și prin motivarea personalului. În acest context, Curtea de Conturi a solicitat susținerea Parlamentului în sensul majorării efectivului de personal cu 10 unități, solicitarea fiind acceptată de Parlament.

Curtea de Conturi este ferm hotărâtă să continue realizarea activităților prevăzute în Planul de Dezvoltare Strategică, precum și să asigure dezvoltarea activităților inițiate, prin implementarea noului Plan de Dezvoltare Strategică, punând în continuare accentul pe calitate, profesionalism și impact, mizând mult pe puterile proprii, sprijinul Parlamentului și al altor autorități interesate, precum și pe suportul donatorilor și al partenerilor de cooperare.

Dezvoltarea capacității și profesionalismului Curții de Conturi va oferi multe beneficii societății, deoarece un audit mai bun condiționează o responsabilitate mai mare a executorilor de buget, a conducătorilor de entități și o gestionare mai eficientă a finanțelor publice.